

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Jari Gröhn, Mira Karppanen
Liikenne- ja viestintävaliokunta
22.1.2019

Nykytilanne

- Satamia koskevat erityislait kumottiin vuonna 2014, joten satamia koskevaa erityislainsäädäntöä ei tällä hetkellä Suomessa ole.
- Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto hyväksyivät 15 päivänä helmikuuta 2017 asetuksen satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä (EU N:o 2017/352)
- Sääntelyn tavoitteena on helpottaa satamapalvelumarkkinoille pääsyä, parantaa satamien käyttäjille tarjottavien palvelujen laatua ja tehokkuutta sekä varmistaa satamien investointikyky.

Satamapalveluasetuksen soveltamisala

- Asetusta sovelletaan satama-alueella tai satamaan johtavilla vesiväylillä tapahtuvaan satamapalveluiden tarjoamiseen.
- Soveltamisalaan kuuluvia satamapalveluryhmiä ovat tankkaus, lastin käsittely, kiinnitys, matkustajapalvelut, aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien keräys, luotsaus ja hinaus.
 - Matkustajapalvelut, lastinkäsittely ja luotsaus on kuitenkin rajattu useiden asetuksen säännösten ulkopuolelle.
- Asetus soveltuu Euroopan laajuisen TEN-T-liikenneverkon merisatamiin, joita on Suomessa 16 kpl.
- Asetusta sovelletaan 24 päivästä maaliskuuta 2019, johon mennessä asetusta täydentävät kansalliset säännökset on saatettava voimaan.

Esityksen tausta ja valmistelu

- Esityksellä ehdotetaan annettavaksi EU:n satamapalveluasetusta täydentävät kansalliset säännökset.
- Asetus velvoittaa jäsenvaltiot säätämään:
 - viranomaisesta, joka käsittelee asetuksen soveltamista koskevat valitukset
 - asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista sekä
 - muutoksenhausta.
- Esitys on ollut lausunnoilla syys-lokakuussa 2018.
 - Eriäviä mielipiteitä on esitetty siitä, tulisiko viranomaiseksi valita Liikenne- ja viestintävirasto vai Kilpailu- ja kuluttajavirasto.
- Hallitus on antanut esityksen eduskunnalle 22.11.2018.
- Lain esitetään tulevan voimaan 24 päivänä maaliskuuta 2019.

Esitetty 195 a §

- Liikenne- ja viestintäviraston on käsiteltävä satamapalveluasetuksen soveltamista koskevat valitukset ilman aiheetonta viivytystä Kilpailu- ja kuluttajavirastoa kuultuaan.
- Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada valituksen käsittelyn kannalta välttämättömät tiedot satamien hallinnointielimiltä, satamapalvelujen tarjoajilta ja sataman käyttäjiltä.
- Liikenteen palveluista annetun lain seuraamuksia ja muutoksenhakua koskevat säännökset soveltuisivat myös satamapalveluasetuksessa tarkoitettuun toimintaan.
 - Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan sille, joka rikkoo liikennepalvelulakia, siinä tarkoitettua toimintaa koskevia EU-asetuksia taikka liikennepalvelulain nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.
 - Liikennepalvelulain mukaisiin päätöksiin haetaan oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta. Oikaisuvaatimusta koskevaan päätökseen voi puolestaan hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen.

Muutosehdotus

- Esityksen antamisen jälkeen on käynyt ilmi, että sanalla ”valitus” tarkoitetaan kansallisessa lainsäädännössä muutoksenhakua hallintopäätökseen.
- Ehdotetaan muutettavaksi sanaksi ”erimielisyys”

195 a §

EU:n satamapalveluasetuksen soveltamista koskevien erimielisyyksien käsittely

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on käsitellä satamapalvelujen tarjoamisen puitteista ja satamien rahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista yhteisistä säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/352 soveltamista koskevat erimielisyydet ilman aiheetonta viivytystä Kilpailu- ja kuluttajavirastoa kuultuaan.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja liikesalaisuuden estämättä oikeus saada maksutta erimielisyyden käsittelyn kannalta välttämättömät tiedot satamien hallinnointielimiltä, satamapalvelujen tarjoajilta ja sataman käyttäjiltä.